

**FRANCISZEK
STAROWIEYSKI**

**PLA
KA
TY**

BOSZ

POSTERS

**FRANCISZEK
STAROWIEYSKI**

**PLA
KA
TY**

POSTERS

BOSZ

Franciszek Starowieyski [1930–2009] był twórcą, reżyserem, inscenizatorem, performerem i fundatorem Teatru Rysowania. Rysował, kaligrafował, malował, pisał, grał w filmach, w niekończącym się korowodzie scenicznego czasu historii i terażniejszości. Używał pseudonimu Jan Byk. Potrafił połączyć przemijanie z trwaniem, zawrócić czas, antydatować siebie [począwszy od 1970 r., prace sygnował z datą o 200 lat wcześniej niż od rzeczywistej], układać na nowo dzieje i wykładać tak skonstruowaną przez siebie historię. Plakat w ujęciu Starowieyskiego stawał się artystycznym połączeniem przeszłości, pożądania, fascynacji, komplikacji zdarzeń – znakiem pomieszania czasów i skłonności. Rozpoznawalny i niepodrabialny, wpadający w oko, ale często niejasny, wieloznaczny, tajemniczy i wizualnie natrętny. Prowokował!

Artysta urodził się w Bratkówce koło Krosna. Studiował pod okiem Wojciecha Weissa i Adama Marczyńskiego w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie w latach 1949–1952, ale dyplom uzyskał w pracowni malarskiej Michała Byliny w Akademii w Warszawie w 1955 r.

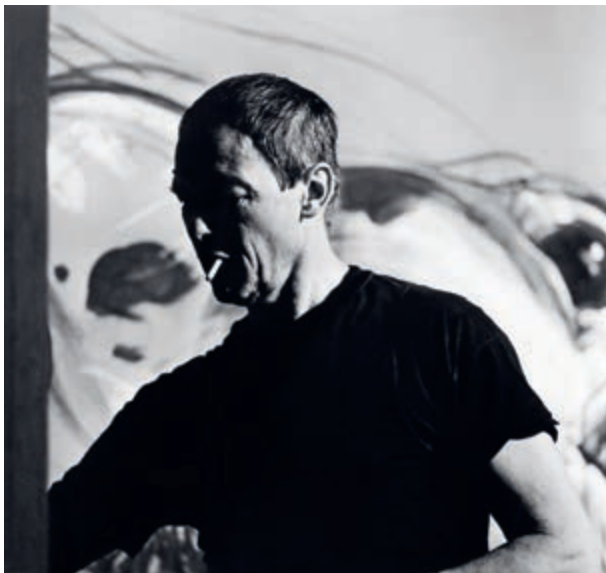
Płaczący gołąbek z 1956 r., odwołujący się do antysowieckiego powstania na Węgrzech, uważany był za jego pierwszy plakat. Od tego czasu zaprojektował ich ponad 300 – mających formy na poły rysunkowe, na poły malarskie, kaligraficzne i fotograficzne. Został szybko doceniony w tej dziedzinie, tworzył przede wszystkim plakaty związane ze sztuką – dla teatru, do filmów, festiwałów, koncertów. W 1985 r. w Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Nowym Jorku (MoMA) zaprezentowano wystawę jego dokonań. Wielokrotnie nagradzany (m.in. Grand Prix za plakat filmowy na festiwalu w Cannes, 1974; Grand Prix na Międzynarodowym Festiwalu w Paryżu, 1975). Pracował w Polsce, wielokrotnie wyjeżdżając na dłuższe pobyty studyjne do Francji, Niemiec, Stanów Zjednoczonych. Do końca życia konsekwentnie prowokował zarówno pisaniem słowem, jak i obrazem (malowidło ścienne *Divina Polonia* na siedzibie polskiego przedstawicielstwa przy UE w Brukseli, 1998), używając przedstawień kobiecego ciała, znaków i symboli zakorzenionych kulturowo i religijnie (krzyż, czaszka), którym nadawał „nowe” znaczenia. Zmarł w Warszawie w 2009 r.

Franciszek Starowieyski [1930–2009] was a creator, director, stage manager, performer, and founder of the Drawing Theatre. His art included drawing, calligraphy, and writing, he played roles in movies, participating in an endless stage parade of past and present time. He used to go by the pseudonym Jan Byk. He knew how to merge transience with lastingness, how to turn back time and antedate himself (starting from 1970, he signed his works using a date 200 years earlier than the actual one), he was able to recreate history to lecture on his own constructed narratives. Posters by Starowieyski were an artistic combination of the past, desire,

complication of events – a sign of mingling of times and inclinations. Recognisable and unmistakable, eye-catching, but often unclear, ambiguous, mysterious, and visually obtrusive. He provoked!

The artist was born in Bratkówka near Krosno. He studied under the supervision of Wojciech Weiss and Adam Marczyński at the Academy of Fine Arts in Kraków between 1949–1952, and graduated from Michał Bylina's painting studio at the Academy of Fine Arts in Warsaw in 1955.

The Crying Dove from 1956, referring to the anti-Soviet uprising in Hungary, is considered his first poster. From then on, he designed over 300 others – whose form included elements of drawing, painting, calligraphy, and photography. He soon earned recognition in his field, created mostly art-related posters – for theatres, films, festivals, and concerts. In 1985, the Museum of Modern Art in New York (MoMA) held an exhibition of his oeuvre. Multiple award-winner [e.g. the Grand Prix for a film poster at the Cannes Film Festival, 1974; the Grand Prix at the International Festival in Paris, 1975]. He worked in Poland, with multiple long study stays in France, Germany, and the United States. Until the end of his life, he provoked with his written words and his images (the wall painting *Divina Polonia* on the seat of the Polish Representation to the EU in Brussels, 1998), using images of a female body, signs, and symbols of cultural and religious significance (a cross, a skull), to which he gave new meanings. He died in Warsaw in 2009.

11/

Ożenek, 1961, plakat do spektaklu Mikołaja Gogola w Teatrze Dramatycznym w Warszawie, offset, 87,5 × 60,5 cm | Marriage, 1961, poster for the play by Nikolaj Gogol in the Drama Theatre in Warsaw, offset, 87,5 × 60,5 cm

anna **KARINA**
barwna komedia
FRANCUSKA

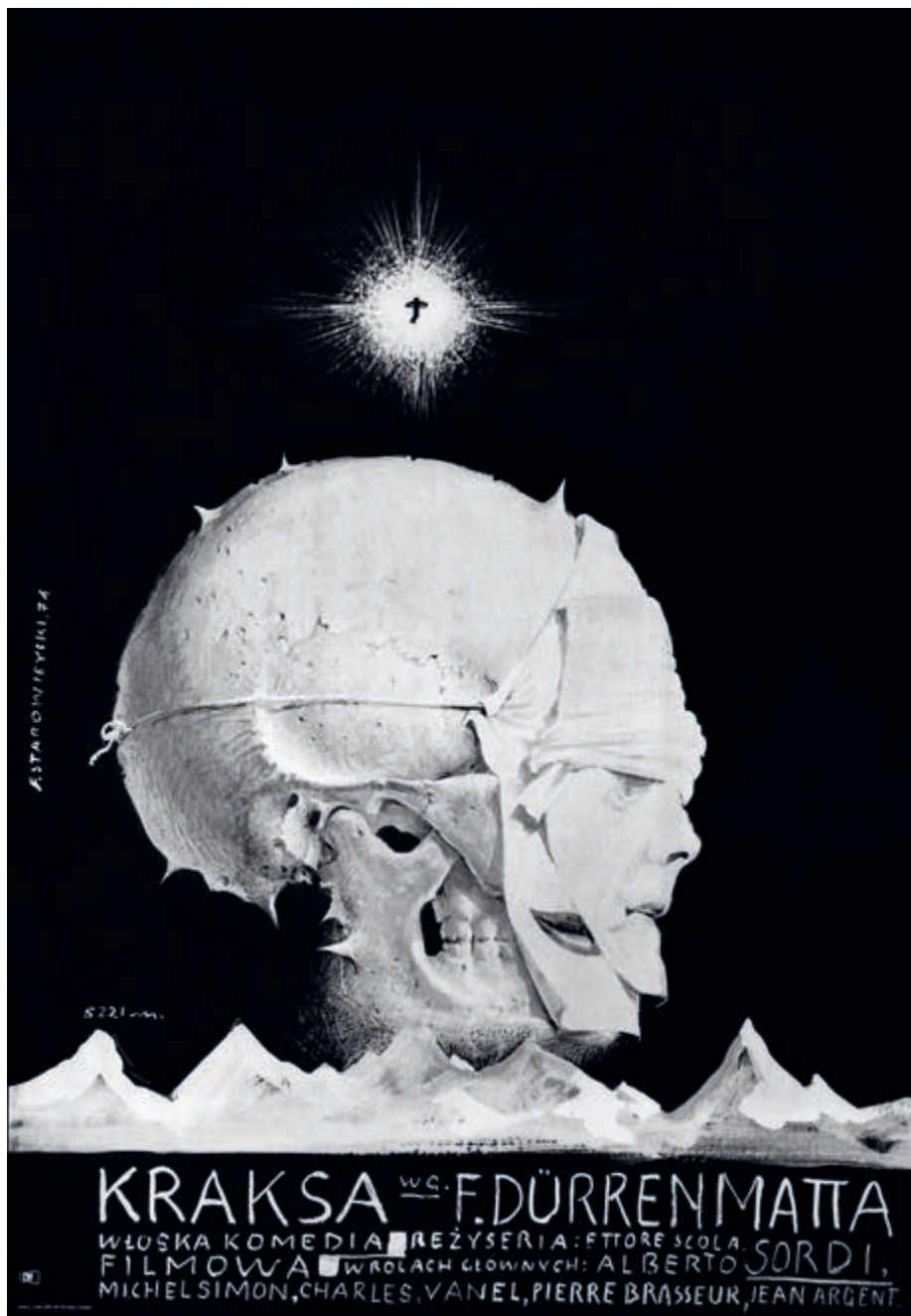
JEAN-PAUL BELMONDO
jean-claude BRIALY
KOBIETA jest KOBIETĄ

reżyseria: **jean-luc GODARD**
produkcja: Rome-Paris Film

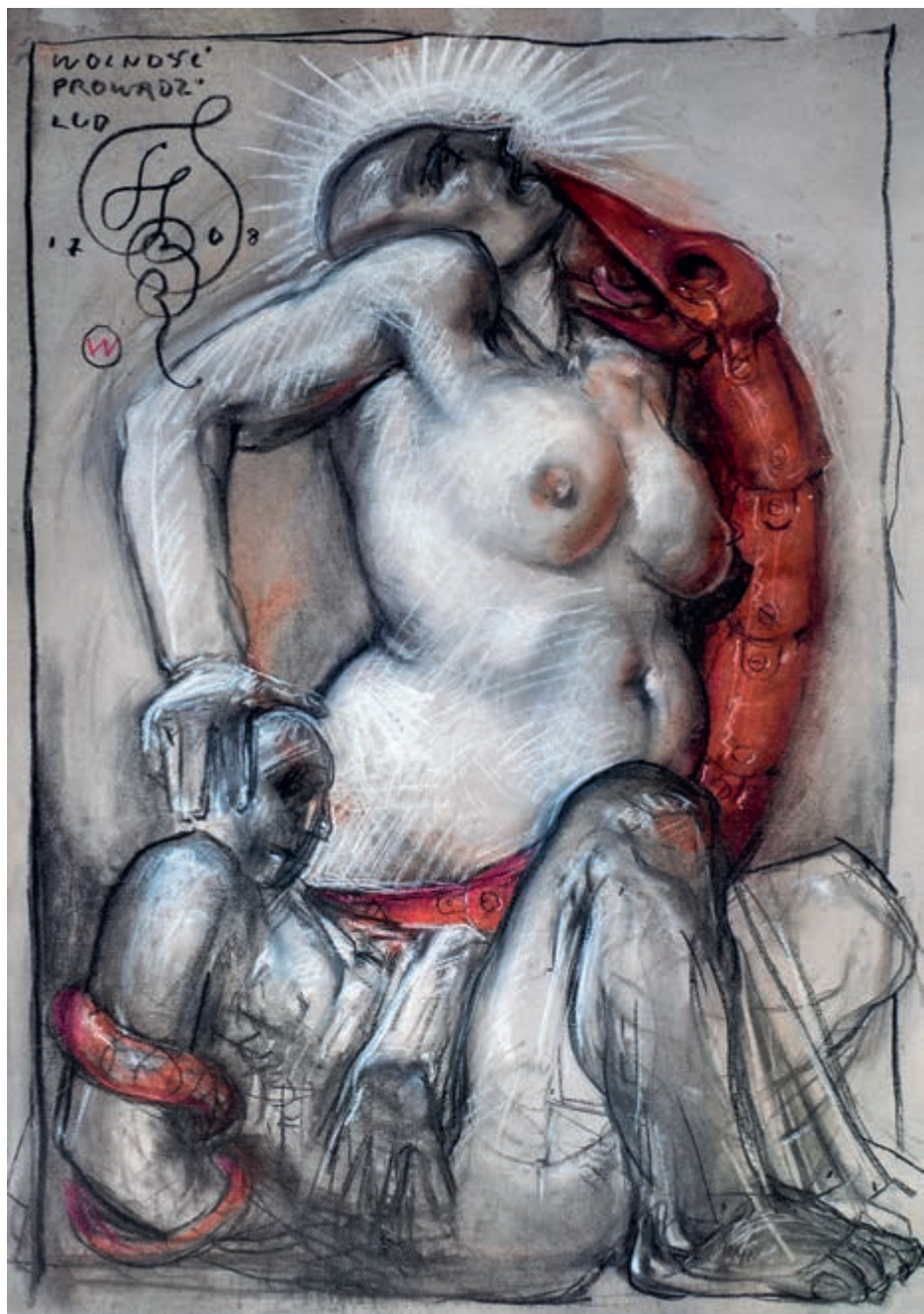
Kochanek. Lekki ból, 1970, plakat do spektaklu Harolda Pintera w Teatrze Dramatycznym w Warszawie, offset, 86 × 61 cm | *The Lover. A Slight Ache*, 1970, poster for the play by Harold Pinter in the Drama Theatre in Warsaw, offset, 86 × 61 cm

KRAKSA ^{W.G.} F. DÜRRENMATTA

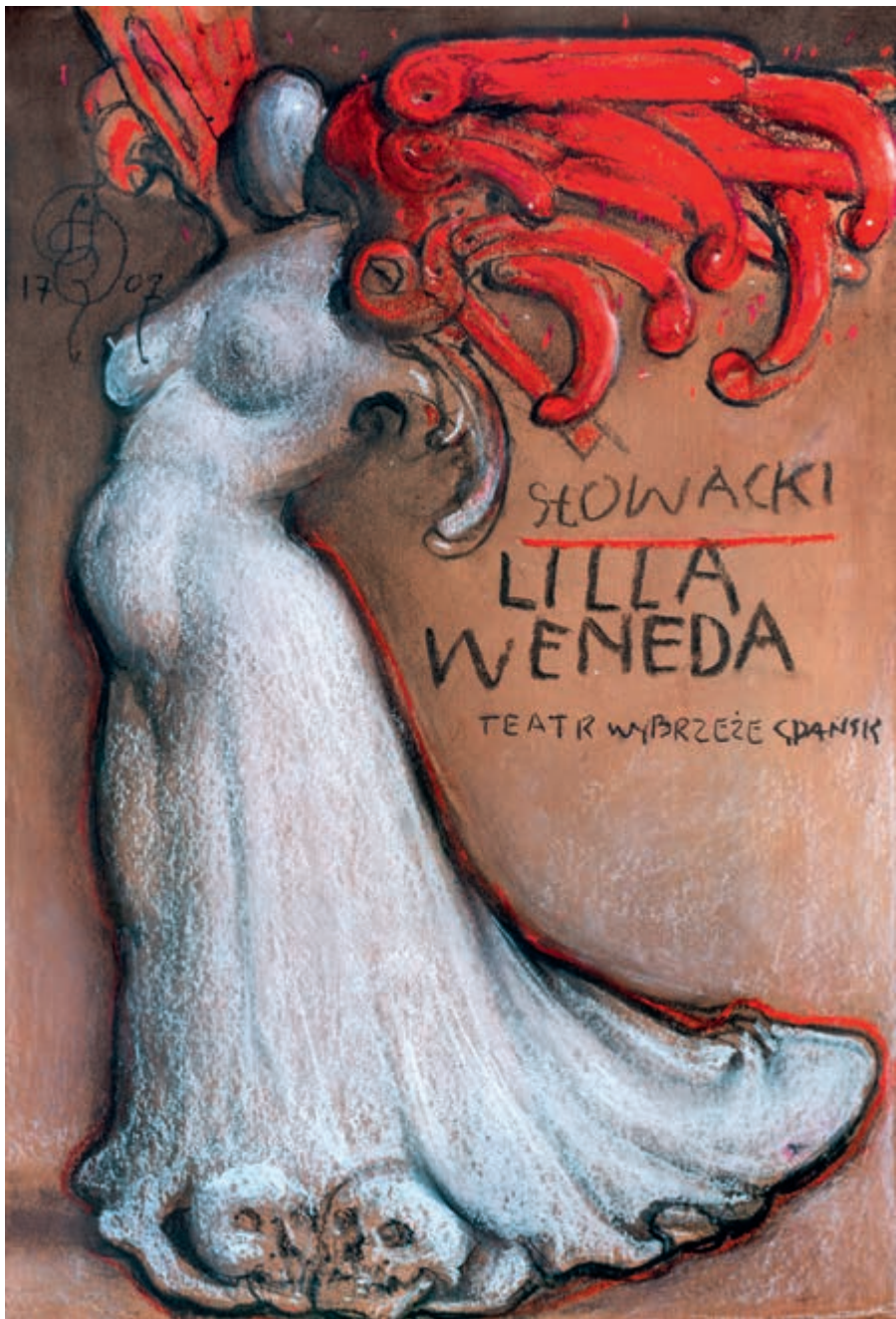
WŁOSKA KOMEDIA REŻYSERIA: ETTORE SCOLA
FILMOWA W RÓLACH GŁÓWNYCH: ALBERTO SORDI,
MICHEL SIMON, CHARLES VANEL, PIERRE BRASSEUR, JEAN ARGENT

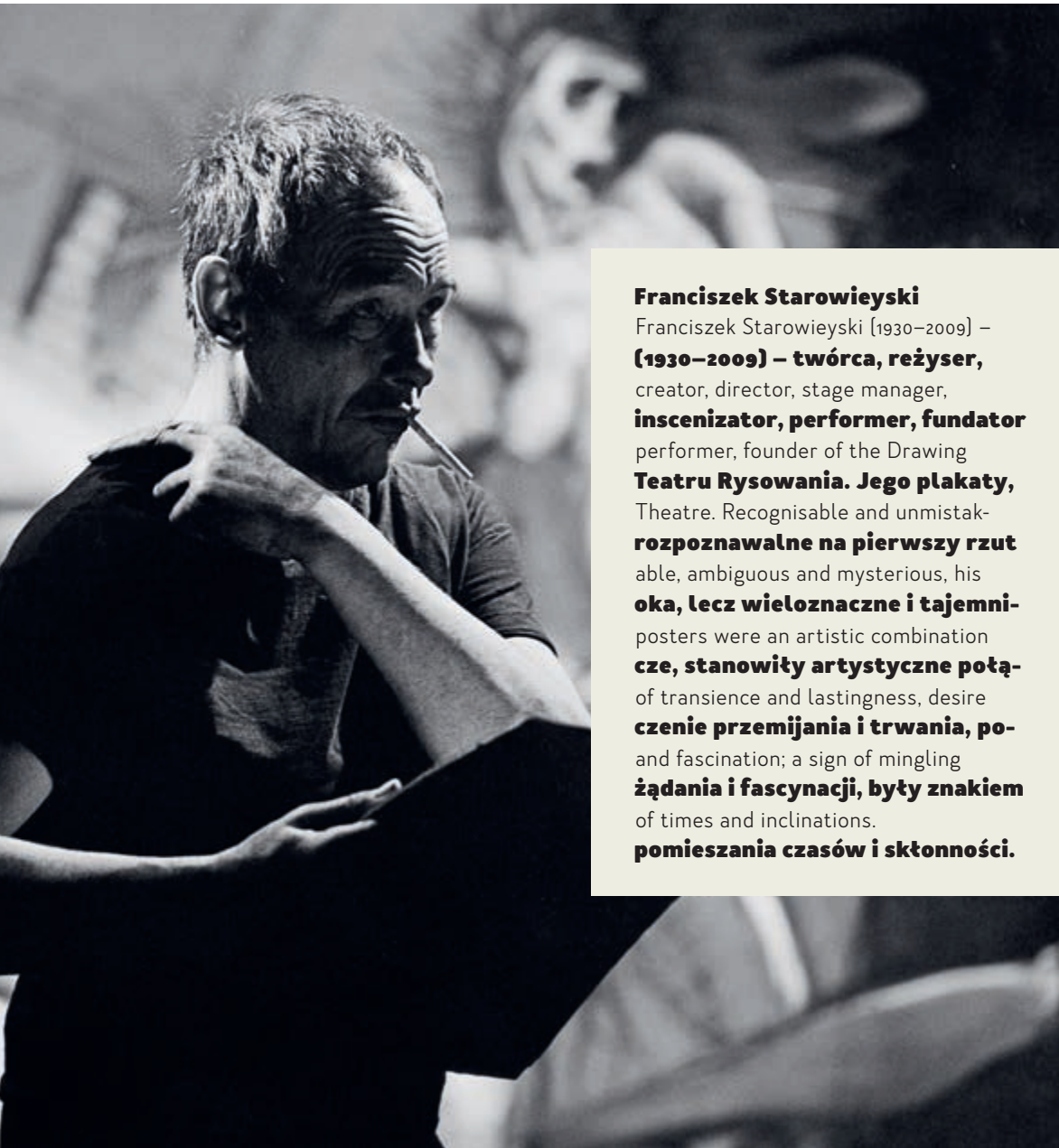

Wolność prowadzi lud 1708, 2008, rysunek, węgiel, pastel, 60 × 43 cm – szkic do plakatu *Anatomia aktu*. *Wolność prowadzi lud*, 2008 | *Liberty Leading the People* 1708, 2008, drawing, charcoal, pastel, 60 × 43 cm – sketch for the poster *Nude Anatomy. Liberty Leading the People*, 2008

Franciszek Starowieyski

Franciszek Starowieyski (1930–2009) –

(1930–2009) – twórca, reżyser,

creator, director, stage manager,

inscenizator, performer, fundator

performer, founder of the Drawing

Teatru Rysowania. Jego plakaty,

Theatre. Recognisable and unmistak-

rozpoznawalne na pierwszy rzut

able, ambiguous and mysterious, his

oka, lecz wieloznaczne i tajemni-

posters were an artistic combination

cze, stanowią artystyczne połączenie

of transience and lastingness, desire

przemijania i trwania, po-

and fascination; a sign of mingling

żądania i fascynacji, były znakiem

of times and inclinations.

pomieszania czasów i skłonności.